

...Απόφαση **318 / 2011** (Ζ, ΠΟΙΝΙΚΕΣ)

Περίληψη:

Καταδικαστική απόφαση για ψευδορκία μάρτυρα, ηθική σ' αυτήν αυτουργία, απόπειρα απάτης στο δικαστήριο και άμεση συνεργεία σ' αυτήν. Αναίρεση για έλλειψη ειδικής και εμπειριστατωμένης αιτιολογίας και νόμιμης βάσεως και για εσφαλμένη εφαρμογή του νόμου. Η έκφραση επιστημονικής απόψεως δεν αποτελεί γεγονός και δεν στοιχειοθετεί την αντικειμενική υπόσταση των ανωτέρω εγκλημάτων, εκτός αν είναι αναποσπάστως συνδεδεμένη με ψευδή γεγονότα. Οριστική παύση της ποινικής διώξεως λόγω παραγραφής.

ΑΡΙΘΜΟΣ 318/2011

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Ζ' ΠΟΙΝΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

Συγκροτήθηκε από τους Δικαστές: Θεοδώρα Γκοϊνή, Αντιπρόεδρο του Αρείου Πάγου, Κωνσταντίνο Φράγκο, Ιωάννη Παπαδόπουλο-Εισηγητή, Ιωάννη Γιαννακόπουλο και Ανδρέα Ξένο, Αρεοπαγίτες.

Συνήλθε σε δημόσια συνεδρίαση στο Κατάστημά του στις 20 Οκτωβρίου 2010, με την παρουσία του Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου Γεωργίου Χατζίκου (γιατί κωλύεται ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου) και του Γραμματέως Χρήστου Πήτα, για να δικάσει την αίτηση των αναιρεσιόντων - κατηγορουμένων 1.Α. Κ. του Κ., κάτοικο ..., που εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο του Παναγιώτη Χριστοδούλου και 2.Κ. Χ. του Σ., κάτοικο ..., που παρέστη με τον ίδιο ως άνω δικηγόρο, περί αναιρέσεως της 944/2010 αποφάσεως του Τριμελούς Εφετείου Αθηνών. Με πολιτικώς ενάγοντες τους 1. Λ. Μ. του Ι., κάτοικο ... και 2. Ν. Π. του Σ., κάτοικο ..., που εκπροσωπήθηκαν από την πληρεξούσια δικηγόρο τους Ουρανία Πολίτη.

Το Τριμελές Εφετείο Αθηνών, με την ως άνω απόφασή του διέταξε όσα λεπτομερώς αναφέρονται σ' αυτή, και οι αναιρεσιόντες - κατηγορούμενοι ζητούν την αναίρεση αυτής, για τους λόγους που αναφέρονται στις από 17 Μαρτίου 2010 δυο αίτησή τους αναίρεσης, που καταχωρίστηκαν στο οικείο πινάκιο με τον αριθμό 416/2010.

Αφού άκουσε

Τους δικηγόρους των διαδίκων, που ζήτησαν όσα αναφέρονται στα σχετικά πρακτικά και τον

Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου, που πρότεινε να απορριφθούν οι προκείμενες αιτήσεις αναίρεσης,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Οι κρινόμενες υπ' αριθ. 90 και 91/17.3 2010 αιτήσεις των Α. Κ. του Κ. και Κ. Χ. του Σ., για αναίρεση της υπ' αριθ. 944/2010 καταδικαστικής αποφάσεως του Τριμελούς Εφετείου (Πλημμελημάτων) Αθηνών, έχουν ασκηθεί νομοτύπως και εμπροθέσμως και πρέπει να συνεκδικασθούν, ως συναφείς.

Από τη διάταξη του άρθρου 224 παρ.2 ΠΚ, προκύπτει ότι για τη θεμελίωση του εγκλήματος της ψευδορκίας μάρτυρα απαιτείται ένορκη κατάθεση του μάρτυρα ενώπιον αρμόδιας αρχής, τα πραγματικά περιστατικά που αυτός κατέθεσε να είναι ψευδή και να υπάρχει άμεσος δόλος, ο οποίος συνίσταται στη γνώση του μάρτυρα, με την έννοια της βεβαιότητας-επίγνωσης, ότι αυτά που κατέθεσε είναι ψευδή. Η ένορκη κατάθεση του δράστη του εγκλήματος αυτού πρέπει να αναφέρεται σε γεγονότα αντικειμενικώς αναληθή και όχι σε κρίσεις, γνώμες ή πεποιθήσεις, εκτός εάν αυτές είναι αναποσπαστώς συνδεδεμένες με τα γεγονότα που κατέθεσε. Περαιτέρω, κατά τη διάταξη του άρθρου 46 παρ. 1 εδ. α' ΠΚ, με την ποινή του αυτουργού τιμωρείται όποιος με πρόθεση προκάλεσε σε άλλον την απόφαση να εκτελέσει την άδικη πράξη που διέπραξε. Από τη διάταξη αυτή συνάγεται ότι, για την ύπαρξη ηθικής αυτουργίας απαιτείται να συντρέχουν αντικειμενικώς α) πρόκληση στον αυτουργό της αποφάσεως να διαπράξει ορισμένη άδικη πράξη, η οποία μπορεί να γίνει με οποιονδήποτε τρόπο, όπως, με συμβουλή, απειλή, υπόσχεση ή χορήγηση αμοιβής ή άλλων ανταλλαγμάτων, με πρόκληση ή εκμετάλλευση οιασδήποτε πλάνης, με πειθώ ή φορτικότητα κ.λπ., αρκεί το μέσο που χρησιμοποιήθηκε να παρήγαγε στον αυτουργό την απόφαση να τελέσει την άδικη πράξη και β) διάπραξη από τον αυτουργό της πράξεως αυτής ή επιχείρηση από αυτόν πράξεως που περιέχει τουλάχιστον αρχή εκτελέσεως της, υποκειμενικώς δε δόλος, ο οποίος περιλαμβάνει α) συνείδηση του ηθικού αυτουργού ότι παρήγαγε στον αυτουργό την ειρημένη απόφαση και β) συνείδηση της ορισμένης πράξης, στην οποία παρακινεί ο ηθικός αυτουργός. Περαιτέρω, από τη διάταξη του άρθρου 386 παρ.1 ΠΚ προκύπτει ότι το έγκλημα της απάτης τελείται με την εν γνώσει παράσταση ψευδών γεγονότων ως αληθινών ή την αθέμιτη απόκρυψη ή παρασιώπηση αληθινών, συνεπεία των οποίων παραπλανάται άλλος και προβαίνει, με πράξη, παράλειψη ή ανοχή, σε περιουσιακή διάθεση, η οποία έχει ως άμεσο αποτέλεσμα περιουσιακή βλάβη στον πλανηθέντα ή άλλον, με σκοπό να αποκομίσει ο δράστης ή άλλος αντίστοιχο παράνομο όφελος, χωρίς να προσαπαιτείται πραγματοποίηση του σκοπού αυτού. Εκείνος που εξαπατήθηκε δεν είναι απαραίτητο να ταυτίζεται με αυτόν που ζημιώθηκε. Αποτέλεσμα του τελευταίου είναι ότι απάτη μπορεί να τελεσθεί και με την παραπλάνηση του δικαστηρίου σε πολιτική δίκη, όταν υποβάλλεται σ' αυτό ψευδής ισχυρισμός, υποστηριζόμενος με προσαγωγή εν γνώσει αναληθών αποδεικτικών μέσων, από τα οποία παραπλανάται το δικαστήριο και εκδίδει απόφαση, που συνεπάγεται βλάβη στην περιουσία του αντιδίκου του

δράστη. Απάτη στο δικαστήριο διαπράττεται και όταν η δίκη διεξάγεται κατ' ειδική διαδικασία, στην οποία δεν δεσμεύεται το δικαστήριο από αποδεικτικούς κανόνες, ως προς τα αποδεικτικά μέσα και την αποδεικτική τους δύναμη, όπως συμβαίνει στη διαδικασία των μισθωτικών διαφορών. Η απάτη επί δικαστηρίου είναι τελεσμένη όταν, με τους ψευδείς ισχυρισμούς και με την προσαγωγή αναληθών αποδεικτικών μέσων, εκδίδεται απόφαση υπέρ των απόψεων του δράστη της απάτης και σε βάρος του αντιδίκου του. Σε αντίθετη περίπτωση, παραμένει αυτή στο στάδιο της απόπειρας. Ως περιουσιακή βλάβη νοείται κάθε μείωση της συνολικής αξίας της περιουσίας, αλλά και η απειλή μειώσεως της, όταν δημιουργείται χειροτέρευση της ενεστώσας περιουσιακής καταστάσεως, όπως και η απειλή ή ο κίνδυνος της περιουσίας στο μέλλον λόγω εμπλοκής σε δαπανηρό δικαστικό αγώνα. Τέλος, από τη διάταξη του άρθρου 46§1 εδ. β' ΠΚ, προκύπτει ότι, για την ύπαρξη άμεσης συνέργειας στην τελούμενη από άλλον αξιόποινη πράξη, απαιτείται παροχή άμεσης συνδρομής από το συνεργό κατά τη διάρκεια της κύριας πράξεως και κατά την εκτέλεση αυτής από τον αυτουργό, έτσι ώστε, χωρίς τη συνδρομή εκείνου, να μην ήταν δυνατή με βεβαιότητα η διάπραξη του εγκλήματος υπό τις περιστάσεις που τελέσθηκε.

Εξάλλου, η καταδικαστική απόφαση στερείται της απαιτούμενης από τα άρθρα 93 παρ. 3 του Συντάγματος και 139 του ΚΠοινΔ ειδικής και εμπεριστατωμένης αιτιολογίας και ιδρύεται, έτσι, λόγος αναιρέσεως της από το άρθρο 510 παρ. 1 στοιχ. Δ' του ΚΠοινΔ, όταν δεν αναφέρονται σ' αυτή, με σαφήνεια, πληρότητα και χωρίς αντιφάσεις, τα πραγματικά περιστατικά που προέκυψαν από την αποδεικτική διαδικασία, στα οποία στηρίχθηκε η κρίση του δικαστηρίου για τη συνδρομή των αντικειμενικών και υποκειμενικών στοιχείων του εγκλήματος, οι αποδείξεις που τα θεμελιώνουν και οι νομικές σκέψεις υπαγωγής των περιστατικών αυτών στην εφαρμοσθείσα ουσιαστική ποινική διάταξη. Για την ύπαρξη τέτοιας αιτιολογίας είναι παραδεκτή η αλληλοσυμπλήρωση του αιτιολογικού με το διατακτικό της αποφάσεως, τα οποία αποτελούν ενιαίο σύνολο, δεν υπάρχει δε έλλειψη αιτιολογίας και στην περίπτωση που αυτή εξαντλείται σε επανάληψη του διατακτικού της αποφάσεως, το οποίο, όμως, εκτός από τα τυπικά στοιχεία του κατηγορητηρίου, περιέχει και πραγματικά περιστατικά τόσο αναλυτικά και με τόση πληρότητα, ώστε να καθίσταται περιττή η διαφοροποίηση της διατυπώσεως του σκεπτικού της. Η ύπαρξη του δόλου δεν είναι κατ' αρχήν αναγκαίο να αιτιολογείται ιδιαίτερω, διότι ενυπάρχει στη θέληση παραγωγής των πραγματικών περιστατικών που συγκροτούν την αντικειμενική υπόσταση του εγκλήματος και εξυπακούεται ότι υπάρχει σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση από την πραγμάτωση των περιστατικών αυτών, εκτός αν ο νόμος αξιώνει πρόσθετα στοιχεία για το αξιόποινο, όπως η γνώση ορισμένου περιστατικού ή σκοπός επελεύσεως ορισμένου πρόσθετου αποτελέσματος. Περαιτέρω, κατά το άρθρο 510 παρ. 1 στοιχ. Ε' του ΚΠοινΔ, λόγο αναιρέσεως της αποφάσεως αποτελεί και η εσφαλμένη ερμηνεία ή εφαρμογή ουσιαστικής ποινικής διατάξεως. Εσφαλμένη ερμηνεία τέτοιας διατάξεως υπάρχει όταν το δικαστήριο αποδίδει σ' αυτήν διαφορετική έννοια από εκείνη που πραγματικά έχει, εσφαλμένη δε εφαρμογή συντρέχει όταν το δικαστήριο δεν υπήγαγε σωστά τα πραγματικά περιστατικά, που δέχθηκε ότι προέκυψαν από την

αποδεικτική διαδικασία, στη διάταξη που εφάρμοσε. Περίπτωση εσφαλμένης εφαρμογής ουσιαστικής ποινικής διατάξεως υπάρχει και όταν η διάταξη αυτή παραβιάζεται εκ πλαγίου, πράγμα που συμβαίνει όταν στο πόρισμα της αποφάσεως που περιλαμβάνεται στο συνδυασμό του διατακτικού με το σκεπτικό αυτής και ανάγεται στα στοιχεία και στην ταυτότητα του οικείου εγκλήματος, έχουν εμφιλοχωρήσει ασάφειες, αντιφάσεις ή λογικά κενά, με αποτέλεσμα να καθίσταται ανέφικτος ο έλεγχος της ορθής ή μη εφαρμογής του νόμου, οπότε η απόφαση δεν έχει νόμιμη βάση (Ολ.ΑΠ 3/2008).

Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση του, το Τριμελές Εφετείο Αθηνών, που δίκασε σε δεύτερο βαθμό, κήρυξε ενόχους τους αναιρεσεύοντες τον Α. Κ. ψευδορκίας μάρτυρα και άμεσης συνέργειας σε απόπειρα απάτης στο δικαστήριο και τον Κ. Χ. ηθικής αυτουργίας σε ψευδορκία μάρτυρα και απόπειρα απάτης στο δικαστήριο σε βάρος των Λ. Μ. και Ν. Π. και τους καταδίκασε σε συνολική ποινή φυλακίσεως επτά (7) μηνών τον καθένα, ανασταλείσα. Συγκεκριμένα, οι πράξεις, για τις οποίες καταδικάσθηκαν οι αναιρεσεύοντες - κατηγορούμενοι, συνίστανται, κατά το διατακτικό της αποφάσεως, στο ότι: Α) Ο Α. Κ.:1) Στις 20-3-2002, κατά την ένορκη εξέταση του ως μάρτυρας κατέθεσε ενώπιον του Ειρηνοδίκη Αθηνών, για να χρησιμοποιηθεί η κατάθεση του ενώπιον του Εφετείου Αθηνών κατά τη μισθωτική διαδικασία, για το ισόγειο του κτίσματος που βρίσκεται στην οδό ... στο ... ιδιοκτησίας του Κ. Χ., μεταξύ άλλων και ότι "... η υπηρεσία μου και εγώ προσωπικά διενεργήσαμε αυτοψίες τόσο κατά το μήνα Νοέμβριο 1999 όσο και προσφάτως τον Ιούλιο του 2001, κατόπιν αιτήσεων των κ.κ. Λ. Μ. και Ν. Π., μισθωτών ενός εκ των ισογείων καταστημάτων του ως άνω ακινήτου. Το ακίνητο αυτό είναι διατηρητέο διώροφο βρίσκεται σε κεντρικό σημείο της πόλης του ... και αποτελείται από υπόγειο, ισόγεια καταστήματα και πρώτο όροφο με γραφεία. Η διαπίστωση μας από την αρχή, η οποία παραμένει ίδια μέχρι και σήμερα, είναι ότι οι ζημιές που έχει υποστεί το κτίριο από τους σεισμούς της 7ης Σεπτεμβρίου 1999 βρίσκονται ΜΟΝΟ στον πρώτο όροφο αυτού. Στα ισόγεια και το υπόγειο δεν διαπιστώσαμε την παραμικρή ζημιά. Οι ζημιές του πρώτου ορόφου δεν εγκυμονούν κανένα απολύτως κίνδυνο για τη χρήση στα ισόγεια και το υπόγειο του κτιρίου. Ουδείς κίνδυνος υφίσταται κατάρρευσης του πρώτου ορόφου ή τμήματος αυτού ή της οροφής του κτιρίου. Επίσης, κανένα πρόσθετο μέτρο ασφαλείας - προστασίας δεν χρειάζεται να ληφθεί στο κτίριο. Τα ήδη ληφθέντα από το Σεπτέμβριο 1999 μέτρα προστασίας-ασφαλείας από τους ιδιοκτήτες είναι απολύτως επαρκή, θα τα χαρακτηρίζα δε και υπερβολικά. Εάν χρειαζόταν να ληφθεί το οποιοδήποτε πρόσθετο μέτρο ασφαλείας -προστασίας θα είχαμε προβεί, ως αρμόδια υπηρεσία σε εντολή δι' εγγράφου προς την Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών της Νομαρχίας Αθηνών, (η οποία είναι η μόνη αρμόδια να τα εκτελέσει), με συγκεκριμένες εντολές εφαρμογής μέτρων ασφαλείας. Ο πρώτος όροφος του κτιρίου χρήζει επισκευών, οι οποίες πρέπει να γίνουν κατόπιν εκδόσεως νομίμου αδείας από τις αρμόδιες υπηρεσίες. Τις διαπιστώσεις μας αυτές είχαμε -εκφράσει προφορικώς από τη πρώτη μας αυτοψία, το Νοέμβριο 1999, τόσο προς τους ιδιοκτήτες του ως άνω ακινήτου, ειδικότερα δε προς τον Κ. Χ., όσο και προς τους αιτούντες -

μισθωτές. Τις ίδιες ακριβώς απαντήσεις δώσαμε προφορικά προς τους Λ. Μ. και Ν. Π. μετά από αίτηση τους τον Ιούλιο 2001. Όλοι οι ανωτέρω, ιδιοκτήτες, μισθωτές και όλες οι αρμόδιες υπηρεσίες, γνώριζαν καλώς ότι η ομάδα των μηχανικών όσο και εγώ προσωπικώς ως επικεφαλής της είμαστε η μόνη αρμόδια υπηρεσία σύμφωνα με την ως άνω αναφερομένη υπουργική απόφαση για την διενέργεια αυτοψιών και ελέγχων στο συγκεκριμένο ακίνητο, όσον αφορά τα μέτρα ασφαλείας - προστασίας. Τέλος, η γνώμη μου καθώς και των λοιπών μελών της Ομάδας Τεχνικής Υποστήριξης, Υποσύλωσης και Κατεδάφισης (Ο.Τ.Υ.Υ.Κ.) (υπουργική απόφαση Βερελή), είναι ότι στο συγκεκριμένο κτίριο κακώς ο πρώτος όροφος χαρακτηρίστηκε κόκκινος καθότι οι ζημιές που εμφανίζονται σε αυτόν, σε καμία περίπτωση δεν είναι τέτοιες που να δικαιολογούν τον ως άνω χαρακτηρισμό ...", ενώ αυτά ήταν απολύτως ψευδή, δεδομένου ότι η αλήθεια ήταν ότι αφενός ο κατηγορούμενος δεν είχε οποιαδήποτε συμμετοχή ως πολιτικός μηχανικός του ΥΠΕΧΩΔΕ στον έλεγχο του συγκεκριμένου κτίσματος και αφετέρου ο πρώτος όροφος του συγκεκριμένου κτίσματος ήταν επικίνδυνα ετοιμόρροπος μετά το σεισμό της 7-9-1999 και το συγκεκριμένο μίσθιο κατάστημα δεν μπορούσε να χρησιμοποιηθεί, ούτε επιτρεπόταν η πρόσβαση σ' αυτό χωρίς να επισκευασθεί ο Α' όροφος και να γίνει ανασύλωση αυτού, γιατί υπήρχε μεγάλος κίνδυνος κατάρρευσης του πρώτου ορόφου εντός του μισθίου καταστήματος και ο κατηγορούμενος το γνώριζε. Και 2) στις 22-3-2002, έδωσε, με πρόθεση, στον Κ. Χ. άμεση βοήθεια στην τέλεση απ' αυτόν της απόπειρας απάτης ενώπιον του δικαστηρίου που αναφέρεται παρακάτω, όταν χορήγησε σ' αυτόν την από 20-3-2002 ένορκη κατάθεση του ενώπιον του Ειρηνοδίκη Αθηνών, για να χρησιμοποιηθεί ενώπιον του Εφετείου Αθηνών κατά τη μισθωτική διαδικασία, για το ισόγειο του κτίσματος που βρίσκεται στην οδό ... στο ... ιδιοκτησίας του Κ. Χ. τα ψευδή περιστατικά που προαναφέρθηκαν, εν γνώσει της αναληθείας τους, με σκοπό να ωφελήσει παράνομα τον Κ. Χ., έτσι ώστε να πεισθούν οι Δικαστές και να του καταβάλουν οι εγκαλούντες Λ. Μ. και Ν. Π. τα μισθώματα για το χρονικό διάστημα από Νοέμβριο του 1999 μέχρι και Φεβρουάριο του 2001 ύψους 17.526.106 δρχ. και να του αποδοθεί το μίσθιο κατάστημα. Β) Ο Κ. Χ.: 1) Στην Αθήνα στις 20-3-2002 προκάλεσε με πρόθεση την απόφαση στον συγκατηγορούμενό του Α. Κ. να τελέσει την άδικη πράξη της ψευδορκίας μάρτυρα την οποία και διέπραξε και ειδικότερα με προτροπές και παραινήσεις, που έγιναν κατά τρόπο φορτικό, έπεισε τον Α. Κ. να καταθέσει ενόρκως ως μάρτυρας, ενώπιον του Ειρηνοδίκη Αθηνών, για να χρησιμοποιηθεί η κατάθεση του ενώπιον του Εφετείου Αθηνών κατά τη μισθωτική διαδικασία, για το ισόγειο του κτίσματος που βρίσκεται στην οδό ... στο ..., τα ψευδή περιστατικά που προαναφέρθηκαν, εν γνώσει της αναληθείας τους, με σκοπό να ωφελήσει παράνομα τον εαυτό του ως διάδικο, έτσι ώστε να πεισθούν οι Δικαστές και να ευδοκιμήσουν οι ισχυρισμοί του. Και 2) στις 22-3-2002, αφού αποφάσισε να εκτελέσει το πλημμέλημα της απάτης ενώπιον του δικαστηρίου, δηλ. με σκοπό να αποκομίσει ιδιαίτερα μεγάλο παράνομο περιουσιακό όφελος βλάπτοντας αντίστοιχα ξένη περιουσία, πείθοντας κάποιον σε πράξη με την εν γνώσει παράσταση ψευδών γεγονότων σαν αληθινών, επιχείρησε πράξη που περιέχει τουλάχιστον αρχή εκτέλεσης του πλημμελήματος

τούτου, πλην η πράξη του αυτή δεν ολοκληρώθηκε για λόγους ανεξάρτητους απ' τη θέληση του, δεδομένου ότι οι δικαστές δεν παραπλανήθηκαν από τις ψευδείς παραστάσεις του και απέρριψαν τις προτάσεις του. Συγκεκριμένα, παρέστησε εν γνώσει του ψευδώς στους δικαστές του Εφετείου Αθηνών, με τις από 22-3-03 προτάσεις του, που κατέθεσε ενώπιον του ανωτέρω δικαστηρίου, επικαλούμενος και την από 20-3-2002 ένορκη βεβαίωση του Α. Κ. του Κ. - που προαναφέρθηκε - ότι το ισόγειο του κτίσματος που βρίσκεται στην οδό ... στο ... ιδιοκτησίας του, το οποίο είχε εκμισθωθεί στους εγκαλούντες Λ. Μ. και Ν. Π., δεν είχε υποστεί την παραμικρή ζημιά από τους σεισμούς της 7-9-1999 και ότι οι ζημιές που είχαν γίνει στον 1° όροφο του κτιρίου αυτού δεν ασκούσαν επιρροή στη λειτουργία του ισογείου καταστήματος που είχαν μισθώσει οι εγκαλούντες. Επομένως, οι τελευταίοι κατέληγε στις προτάσεις του ο κατηγορούμενος, είχαν υποχρέωση να του καταβάλουν τα μισθώματα για το χρονικό διάστημα από Νοέμβριο του 1999 μέχρι και Φεβρουάριο του 2001 ύψους 17.526.106 δρχ. και να του αποδοθεί το μίσθιο κατάστημα, αποκρύπτοντας το γεγονός ότι το συγκεκριμένο κατάστημα δεν ήταν δυνατό να λειτουργήσει χωρίς επισκευές λόγω του σεισμού, γεγονός που είχε συνέπεια να μην οφείλεται το ανώτερο ποσό. Η πράξη του αυτή δεν ολοκληρώθηκε για λόγους ανεξάρτητους απ' τη θέληση του, δεδομένου ότι οι δικαστές του Εφετείου Αθηνών δεν παραπλανήθηκαν από τις προτάσεις του και την ένορκη βεβαίωση του Α. Κ. του Κ. και απέρριψαν, με την υπ' αρ. 4592/2002 απόφασή τους, την αγωγή του και τις από 22-3-2002 προτάσεις του και έτσι δεν ωφελήθηκε με το ανωτέρω ποσό, που κρίνεται ιδιαίτερα μεγάλο, με αντίστοιχη βλάβη της περιουσίας των εγκαλούντων. Στο σκεπτικό της προσβαλλόμενης αποφάσεως, το δίκασαν Εφετείο, μετά από εκτίμηση και αξιολόγηση όλων των μνημονευομένων, κατά το είδος τους, αποδεικτικών μέσων, δέχθηκε, σε σχέση με τις ως άνω πράξεις, για τις οποίες καταδίκασε τους αναιρεσειόντες, ανελέγκτως, κατά λέξη, τα εξής: "... αποδείχθηκε ότι: Το Δικαστήριο κρίνει κατά πλειοψηφία ενόχους τους κατηγορουμένους ως προς το σκέλος της επίδικης ένορκης βεβαίωσης "ότι δεν υπάρχει κίνδυνος κατάρρευσης του κτιρίου". Ανεξαρτήτως της μη επελεύσεως του αποτελέσματος (κατάρρευσης του κτιρίου), ο κίνδυνος ήταν υπαρκτός, όπως γνωμάτευσαν τέσσερις αρμόδιες τεχνικές Επιτροπές. Ο 2ος κατηγορούμενος γνώριζε ότι κατέθετε σε δίκη μισθωτικής διαφοράς περί υποχρέωσης από πλευράς μισθωτών (πολιτικώς εναγόντων) καταβολής μισθωμάτων χρήσης του ενδίκου μισθίου καταστήματος, όπως και το ότι ο κίνδυνος κατάρρευσης συνιστούσε πραγματικό ελάττωμα της απαλλαγής των μισθωτών καταβολής μισθωμάτων, σε ακίνητο, που από το σκοπό της λειτουργίας του (καφετέρια) συγκέντρωνε πολλά άτομα, για τα οποία οι ίδιοι είχαν ευθύνη. Επιπρόσθετα η γνώμη του προέρχεται και από την αυτοψία την οποία ο ίδιος ενήργησε τον Ιούλιο του 2001 και διαβεβαίωσε τους μηνυτές περί του επικινδύνου του κτίσματος. Όλα αυτά σε σχέση και με το ότι ο πρώτος όροφος είχε χαρακτηριστεί επικίνδυνος, ετέθη δε σ' αυτόν κόκκινη ένδειξη, στο δε ισόγειο κατάστημα από προηγούμενους ελέγχους αρμοδίων επιτροπών έπρεπε να γίνουν αναγκαίες επισκευές. Απεδείχθη επίσης ότι στην ενέργεια αυτή του 2ου κατηγορουμένου, ηθικός αυτουργός ήταν ο 1ος κατηγορούμενος, ως έχων ιδιαίτερο έννομο συμφέρον, ως ιδιοκτήτης και

εκμισθωτής".

Με αυτά που δέχθηκε, το Δικαστήριο της ουσίας στέρησε την προσβαλλόμενη απόφαση του από την απαιτούμενη από τις ανωτέρω διατάξεις του Συντάγματος και του ΚΠοινΔ ειδική και εμπειριστατωμένη αιτιολογία, επί πλέον δε εσφαλμένα εφάρμοσε τις ουσιαστικές ποινικές διατάξεις που προαναφέρθηκαν, τις οποίες παραβίασε τόσο ευθέως, όσο και εκ πλαγίου, με αποτέλεσμα να μη έχει η απόφαση του νόμιμη βάση και να καθίσταται ανέφικτος ο αναιρετικός έλεγχος. Ειδικότερα: α) Ενώ δέχεται στο σκεπτικό ότι ο κατηγορούμενος Α. Κ. είναι ένοχος "μόνο" ως προς το σκέλος της ένδικης ένορκης βεβαιώσεως "ότι δεν υπάρχει κίνδυνος κατάρρευσης του κτιρίου" και, επομένως, όχι και για το βεβαιούμενο ότι η Υπηρεσία του και ο ίδιος προσωπικά διενήργησαν αυτοψίες στο κτίριο το Νοέμβριο του 1999 και τον Ιούλιο του 2001, το οποίο, όπως προκύπτει από το ίδιο σκεπτικό, ήταν αληθές, εν τούτοις στο διατακτικό περιέλαβε ως ψευδές και αυτό το ζήτημα, με αποτέλεσμα να μη καθίσταται εφικτό να διαπιστωθεί αν καταδίκασε τους κατηγορουμένους (τον Α. Κ. για την ψευδορκία και το Κ. Χ. για την απόπειρα απάτης, η οποία βασίζεται στην αυτή ένορκη βεβαίωση) και για το φερόμενο ως ψευδές περιστατικό της διενεργείας αυτοψιών, β) Στο σκεπτικό δεν περιέχεται καμιά απολύτως αιτιολογία για την απόπειρα απάτης, για την οποία καταδικάστηκε ο αναιρεσείων Κ. Χ., ούτε για την άμεση συνεργεία σ' αυτήν του συγκατηγορουμένου του. Και γ) το βεβαιωθέν ότι "δεν υπήρχε κίνδυνος καταρρεύσεως του κτιρίου" καθ' εαυτό αποτελεί έκφραση της επιστημονικής απόψεως του κατηγορουμένου Α. Κ., με βάση τις αυτοψίες που είχε διενεργήσει, ανεξαρτήτως αν η άποψη αυτή ήταν ορθή ή αν αντέκειτο, ενδεχομένως, προς άλλη άποψη, που ο ίδιος είχε εκφράσει σε άλλη χρονική στιγμή, και δεν είναι γεγονός με την έννοια που αναφέρεται στη μείζονα σκέψη, οπότε δεν μπορεί να θεμελιώσει την αντικειμενική υπόσταση ούτε του εγκλήματος της ψευδορκίας μάρτυρα ούτε αυτού της απόπειρας απάτης, η οποία φέρεται ότι έγινε μέσω της ένδικης ένορκης βεβαιώσεως, ούτε βεβαίως οποιουδήποτε είδους συμμετοχής στις πράξεις αυτές. Επομένως, οι, από το άρθρο 510§1 στοιχ. Δ και Ε του ΚΠοινΔ, λόγοι των αιτήσεων, με τους οποίους πλήττεται η προσβαλλόμενη απόφαση για έλλειψη ειδικής και εμπειριστατωμένης αιτιολογίας και για εσφαλμένη εφαρμογή ουσιαστικών ποινικών διατάξεων, είναι βάσιμοι και πρέπει, κατά παραδοχήν τους, να αναιρεθεί η απόφαση αυτή.

Περαιτέρω, κατά τα άρθρα 111, 112 και 113 του ΠΚ, το αξιόποινο των εγκλημάτων εξαλείφεται με παραγραφή, η οποία, προκειμένου για πλημμελήματα, είναι πενταετής και αρχίζει από τότε που τελέσθηκε η πράξη. Η προθεσμία της παραγραφής αναστέλλεται για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η κύρια διαδικασία και έως ότου γίνει αμετάκλητη η καταδικαστική απόφαση, όχι όμως πέραν των τριών ετών για τα πλημμελήματα. Από τις διατάξεις αυτές σε συνδυασμό με εκείνες των άρθρων 310 παρ. 1 εδ. β', 370 εδ. β' και 511 ΚΠοινΔ προκύπτει ότι η παραγραφή, ως θεσμός δημόσιας τάξεως, εξετάζεται αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο σε κάθε στάση της δίκης, ακόμη και από τον Άρειο Πάγο, ο οποίος, διαπιστώνοντας τη συμπλήρωση αυτής, υποχρεούται να αναιρέσει την προσβαλλόμενη καταδικαστική απόφαση και να παύσει οριστικά την ποινική δίωξη,

εφόσον η αίτηση αναιρέσεως είναι τυπικά παραδεκτή και περιέχεται σ1 αυτήν ένας τουλάχιστον παραδεκτός και βάσιμος λόγος από τους περιοριστικά αναφερόμενους στο άρθρο 510 ΚΠοινΔ (Ολ.ΑΠ 7/2005). Στην προκείμενη περίπτωση, οι πράξεις για τις οποίες καταδικάσθηκαν οι αναιρεσείοντες τιμωρούνται, όπως προκύπτει από τις νομικές διατάξεις που αναφέρονται στη μείζονα σκέψη, σε βαθμό πλημμελήματος, από το χρόνο δε που φέρονται ότι τελέσθηκαν (20.3.2002) μέχρι τη συζήτηση των αιτήσεων αναιρέσεως (20.10.2010) παρήλθε χρονικό διάστημα μεγαλύτερο της οκταετίας και, επομένως, εξαλείφθηκε με παραγραφή το αξιόποινο αυτών. Κατ' ακολουθίαν, εφόσον οι ένδικες αιτήσεις περιέχουν παραδεκτούς λόγους αναιρέσεως, οι οποίοι κρίθηκαν και βάσιμοι, πρέπει να παύσει οριστικά η ποινική δίωξη κατά των κατηγορουμένων για τις άνω πράξεις, λόγω παραγραφής, όπως ειδικότερα ορίζεται στο διατακτικό.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

ΑΝΑΙΡΕΙ την υπ' αριθ. 944/2010 απόφαση του Τριμελούς Εφετείου (Πλημμελημάτων) Αθηνών.
ΠΑΥΕΙ ΟΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΝ ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΩΞΗ, λόγω παραγραφής, για το ότι: 1) Ο κατηγορούμενος Α. Κ. του Κ. στην Αθήνα στις 20.3.2002, ενώ εξεταζόταν ως μάρτυρας ενώπιον αρμόδιας αρχής να ενεργεί ένορκη εξέταση, κατέθεσε εν γνώσει του ψέματα. Συγκεκριμένα, κατά την ένορκη εξέταση του ως μάρτυρας κατέθεσε ενώπιον του Ειρηνοδίκη Αθηνών, για να χρησιμοποιηθεί η κατάθεση του ενώπιον του Εφετείου Αθηνών κατά τη μισθωτική διαδικασία, για το ισόγειο του κτίσματος που βρίσκεται στην οδό ... στο ... ιδιοκτησίας του Κ. Χ., μεταξύ άλλων και ότι "... η υπηρεσία μου και εγώ προσωπικά διενεργήσαμε αυτοψίες τόσο κατά το μήνα Νοέμβριο 1999 όσο και προσφάτως τον Ιούλιο του 2001, κατόπιν αιτήσεων των κ.κ. Λ. Μ. και Ν. Π., μισθωτών ενός εκ των ισογείων καταστημάτων του ως άνω ακινήτου. Το ακίνητο αυτό είναι διατηρητέο διώροφο βρίσκεται σε κεντρικό σημείο της πόλης του ... και αποτελείται από υπόγειο, ισόγεια καταστήματα και πρώτο όροφο με γραφεία. Η διαπίστωση μας από την αρχή, η οποία παραμένει ίδια μέχρι και σήμερα, είναι ότι οι ζημιές που έχει υποστεί το κτίριο από τους σεισμούς της 7ης Σεπτεμβρίου 1999 βρίσκονται ΜΟΝΟ στον πρώτο όροφο αυτού. Στα ισόγεια και το υπόγειο δεν διαπιστώσαμε την παραμικρή ζημιά. Οι ζημιές του πρώτου ορόφου δεν εγκυμονούν κανένα απολύτως κίνδυνο για τη χρήση στα ισόγεια και το υπόγειο του κτιρίου. Ουδείς κίνδυνος υφίσταται κατάρρευσης του πρώτου ορόφου ή τμήματος αυτού ή της οροφής του κτιρίου. Επίσης, κανένα πρόσθετο μέτρο ασφαλείας - προστασίας δεν χρειάζεται να ληφθεί στο κτίριο. Τα ήδη ληφθέντα από το Σεπτέμβριο 1999 μέτρα προστασίας-ασφαλείας από τους ιδιοκτήτες είναι απολύτως επαρκή, θα τα χαρακτηρίζα δε και υπερβολικά. Εάν χρειαζόταν να ληφθεί το οποιοδήποτε πρόσθετο μέτρο ασφαλείας -προστασίας θα είχαμε προβεί, ως αρμόδια υπηρεσία σε εντολή δι' εγγράφου προς την Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών της Νομαρχίας Αθηνών, (η οποία είναι η μόνη αρμόδια να τα εκτελέσει), με συγκεκριμένες εντολές εφαρμογής μέτρων ασφαλείας. Ο πρώτος όροφος του κτιρίου χρήζει επισκευών, οι οποίες πρέπει να γίνουν κατόπιν εκδόσεως νομίμου αδείας από τις

αρμόδιες υπηρεσίες. Τις διαπιστώσεις μας αυτές είχαμε -εκφράσει προφορικά από τη πρώτη μας αυτοψία, το Νοέμβριο 1999, τόσο προς τους ιδιοκτήτες του ως άνω ακινήτου, ειδικότερα δε προς τον Κ. Χ., όσο και προς τους αιτούντες - μισθωτές. Τις ίδιες ακριβώς απαντήσεις δώσαμε προφορικά προς τους Λ. Μ. και Ν. Π. μετά από αίτηση τους τον Ιούλιο 2001. Όλοι οι ανωτέρω, ιδιοκτήτες, μισθωτές και όλες οι αρμόδιες υπηρεσίες, γνώριζαν καλώς ότι η ομάδα των μηχανικών όσο και εγώ προσωπικώς ως επικεφαλής της είμαστε η μόνη αρμόδια υπηρεσία σύμφωνα με την ως άνω αναφερομένη υπουργική απόφαση για την διενέργεια αυτοψιών και ελέγχων στο συγκεκριμένο ακίνητο, όσον αφορά τα μέτρα ασφαλείας - προστασίας. Τέλος, η γνώμη μου καθώς και των λοιπών μελών της Ομάδας Τεχνικής Υποστήριξης, Υποστήλωσης και Κατεδάφισης (Ο.Τ.Υ.Υ.Κ.) (υπουργική απόφαση Βερελή), είναι ότι στο συγκεκριμένο κτίριο κακώς ο πρώτος όροφος χαρακτηρίστηκε κόκκινος καθότι οι ζημιές που εμφανίζονται σε αυτόν, σε καμία περίπτωση δεν είναι τέτοιες που να δικαιολογούν τον ως άνω χαρακτηρισμό ...", ενώ αυτά ήταν απολύτως ψευδή, δεδομένου ότι η αλήθεια ήταν ότι αφενός ο κατηγορούμενος δεν είχε οποιαδήποτε συμμετοχή ως πολιτικός μηχανικός του ΥΠΕΧΩΔΕ στον έλεγχο του συγκεκριμένου κτίσματος και αφετέρου ο πρώτος όροφος του συγκεκριμένου κτίσματος ήταν επικίνδυνα ετοιμόρροπος μετά το σεισμό της 7-9-1999 και το συγκεκριμένο μίσθιο κατάστημα δεν μπορούσε να χρησιμοποιηθεί, ούτε επιτρεπόταν η πρόσβαση σ' αυτό χωρίς να επισκευασθεί ο Α' όροφος και να γίνει ανασύλωση αυτού, γιατί υπήρχε μεγάλος κίνδυνος κατάρρευσης του πρώτου ορόφου εντός του μισθίου καταστήματος και ο κατηγορούμενος το γνώριζε.

2. Ο κατηγορούμενος Κ. Χ. του Σ. στην Αθήνα στις 20-3-2002 προκάλεσε με πρόθεση σε άλλον την απόφαση να εκτελέσει άδικη πράξη που αυτός διέπραξε. Συγκεκριμένα, προκάλεσε την απόφαση στον συγκατηγορούμενό του Α. Κ. να τελέσει την άδικη πράξη της ψευδορκίας μάρτυρα την οποία και διέπραξε. Ειδικότερα με προτροπές και παραινήσεις, που έγιναν κατά τρόπο φορτικό, έπεισε τον Α. Κ. να καταθέσει ενόρκως ως μάρτυρας, ενώπιον του Ειρηνοδίκη Αθηνών, για να χρησιμοποιηθεί η κατάθεση του ενώπιον του Εφετείου Αθηνών κατά τη μισθωτική διαδικασία, για το ισόγειο του κτίσματος που βρίσκεται στην οδό ... στο ..., τα ψευδή περιστατικά που προαναφέρθηκαν (υπό στοιχ. 1), εν γνώσει της αναληθείας τους, με σκοπό να ωφελήσει παράνομα τον εαυτό του ως διάδικο, έτσι ώστε να πεισθούν οι Δικαστές και να ευδοκιμήσουν οι ισχυρισμοί του.

3. Ο κατηγορούμενος Κ. Χ. του Σ. στην Αθήνα στις 22-3-2002, αφού αποφάσισε να εκτελέσει το πλημμέλημα της απάτης ενώπιον του δικαστηρίου, δηλ. με σκοπό να αποκομίσει ιδιαίτερα μεγάλο παράνομο περιουσιακό όφελος βλάπτοντας αντίστοιχα ξένα περιουσία, πείθοντας κάποιον σε πράξη με την εν γνώσει παράσταση ψευδών γεγονότων σαν αληθινών, επιχείρησε πράξη που περιέχει τουλάχιστον αρχή εκτέλεσης του πλημμελήματος τούτου, πλην η πράξη του αυτή δεν ολοκληρώθηκε για λόγους ανεξάρτητους απ' τη θέληση του, δεδομένου ότι οι δικαστές δεν παραπλανήθηκαν από τις ψευδείς παραστάσεις του και απέρριψαν τις προτάσεις του. Συγκεκριμένα, παρέστησε εν γνώσει του ψευδώς στους δικαστές του Εφετείου Αθηνών, με τις

από 22-3-03 προτάσεις του, που κατέθεσε ενώπιον του ανωτέρω δικαστηρίου, επικαλούμενος και την από 20-3-2002 ένορκη βεβαίωση του Α. Κ. του Κ. - που προαναφέρθηκε υπό στοιχ. 1 - ότι το ισόγειο του κτίσματος που βρίσκεται στην οδό ... στο ... ιδιοκτησίας του, το οποίο είχε εκμισθωθεί στους εγκαλούντες Λ. Μ. και Ν. Π., δεν είχε υποστεί την παραμικρή ζημιά από τους σεισμούς της 7-9-1999 και ότι οι ζημιές που είχαν γίνει στον 1° όροφο του κτιρίου αυτού δεν ασκούσαν επιρροή στη λειτουργία του ισογείου καταστήματος που είχαν μισθώσει οι εγκαλούντες. Επομένως, οι τελευταίοι κατέληγε στις προτάσεις του ο κατηγορούμενος, είχαν υποχρέωση να του καταβάλουν τα μισθώματα για το χρονικό διάστημα από Νοέμβριο του 1999 μέχρι και Φεβρουάριο του 2001 ύψους 17.526.106 δρχ. και να του αποδοθεί το μίσθιο κατάστημα, αποκρύπτοντας το γεγονός ότι το συγκεκριμένο κατάστημα δεν ήταν δυνατό να λειτουργήσει χωρίς επισκευές λόγω του σεισμού, γεγονός που είχε συνέπεια να μην οφείλεται το ανωτέρω ποσό. Η πράξη του αυτή δεν ολοκληρώθηκε για λόγους ανεξάρτητους απ' τη θέληση του, δεδομένου ότι οι δικαστές του Εφετείου Αθηνών δεν παραπλανήθηκαν από τις προτάσεις του και την ένορκη βεβαίωση του Α. Κ. του Κ. και απέρριψαν, με την υπ' αρ. 4592/2002 απόφαση τους, την αγωγή του και τις από 22-3-2002 προτάσεις του και έτσι δεν ωφελήθηκε με το ανωτέρω ποσό, που κρίνεται ιδιαίτερα μεγάλο, με αντίστοιχη βλάβη της περιουσίας των εγκαλούντων.

4. Ο κατηγορούμενος Α. Κ. του Κ. στην Αθήνα στις 22-3-2002, έδωσε με πρόθεση άμεση βοήθεια στον αυτουργό κατά την τέλεση της κύριας πράξης και για την εκτέλεση της. Ειδικότερα έδωσε στις 22.3.2002 με πρόθεση στον Κ. Χ. άμεση βοήθεια στην τέλεση από αυτόν της απόπειρας απάτης ενώπιον του δικαστηρίου που προαναφέρθηκε (υπό στοιχ. 3), όταν χορήγησε σ' αυτόν την από 20-3-2002 ένορκη κατάθεση του ενώπιον του Ειρηνοδίκη Αθηνών, για να χρησιμοποιηθεί ενώπιον του Εφετείου Αθηνών κατά τη μισθωτική διαδικασία, για το ισόγειο του κτίσματος που βρίσκεται στην οδό ... στο ... ιδιοκτησίας του Κ. Χ. τα ψευδή περιστατικά που προαναφέρθηκαν (υπό στοιχ. 1), εν γνώσει της αναληθείας τους, με σκοπό να ωφελήσει παράνομα τον Κ. Χ., έτσι ώστε να πεισθούν οι Δικαστές και να του καταβάλουν οι εγκαλούντες Λ. Μ. και Ν. Π. τα μισθώματα για το χρονικό διάστημα από Νοέμβριο του 1999 μέχρι και Φεβρουάριο του 2001 ύψους 17.526.106 δρχ. και να του αποδοθεί το μίσθιο κατάστημα.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στην Αθήνα στις 2 Φεβρουαρίου 2011.

Δημοσιεύθηκε στην Αθήνα σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του στις 17 Φεβρουαρίου 2011.

Η ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ